LIPANAN
Journal Arménien
NEUTRE

ADMINISTRATION
Place des Canons, 9, Rue d'Italie
BEYROUTH «Liban»
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE
J. ADJEMIAN

ԼԻԲԱՆԱՆ

Ազգային - Քաղաքական - Գրական
ԱՆԿԱԽ ՀԱՅԱԹԵՐԹ

Է. ՏԱՐԻ Թիւ—621 ՇՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 30 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1931 ՀԱՏԸ 3 Ս. Դ.

ليبانـــــــان
جريدة ارمنية
حرة

ԲԱԺՆԵԳԻՆ

	Տարի.	Վեցամս.	Եռամս.
ԱՌՈՒՐԻԱ—	350	175	125
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	8	4	2 Ֆրանք

Խմբգ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

ՄԵՐ ԽՕՍՔԸ

ԴԱՐՁԵԱԼ ԹՈՔԱԽՏԱՆՈՑԸ

Ա.

Անբաղդներուն համար բաղդ փնտռելը ինքնին ոչ յուսալից գործ է. բայց երանի՛ անոնց, որոնք սիրով ու հաստատակամութեամբ կը փնտռեն զայն՝ և կը գտնեն։

Այդպիսի՛ն է մեր Մամլիէյնի Թոքախտանոցին գործը։ Երեք հոգեւոր պետեր, սիրով ու համերաշխութեամբ սկսան այդ գործին և ազնոււ ու անհամերաշխութեամբ վերջացուցին... անշուշտ ասոնց ծային կամքը։

Վերադառնալ հին պատմութեան, վերափնտռել անցեալ ու ներկայ պատասխանատուները, այդ ապարդիւն գործ է։ Պէտք է «Աստուածային շնորհք» վերսկսիլ գործին՝ և մարդկայինէն ուելի Աստուածայինին ապաւինիլ՝ երբ գործը հոգւով և մարմնով հիւանդներու հետ է։

Երեք հոգեւոր պետերու կազմած խնամակալութեան կից, այս անգամ կազմուած է յատուկ վարչութիւն՝ յարգելի և վստահելի անձնաւորութիւններէ։ Վեհ. Սահակ Կաթողիկոս իր հայրապետական կոնդակովը կ'օրհնէ և գործի կը հրաւիրէ զանոնք, և ահա կրկին գլուխ կը ցցէ չարաղետ անհամաձայնութիւնը... անշուշտ Թոքախտաւորներու բաղդէն։

Հայ Կաթողիկէ կաթողիկոս-պատրիարքը իր այս առթիւ Լիբանանի հայոց առաջնորդին յղած մէկ պաշտօնագրին մէջ կ'ըսէ.—«Մատցանք Ձեր Նայեմբեր 14 թուակիր պատուական գրութիւնը, որով կը ծանուցանէիք թէ Մամլիէյնի Թ. Հ. Խնամակալութեան կազմին մէջ առնուած են նոր անձեր և կը խնդրէիք որ Մենք մեր կողմէն իբրեւ Հոգեւորական Ներկայացուցիչ նշանակենք Արհպ. Նազլեան Արքեպիսկոպոսը։

«Իրաւ կուտանք նախ՝ որ Դուք մեզ կը դնէք կատարուած իրողութեան մը՝ Խնամակալութեան Վերակազմութեան առնչ՝ որ կանխաւ Մեր ալ մասնակցութեամբը տեղի ունենալու էր, եթէ երբէք կուզէիք որ մենք ուրէ կերպով մասնակցէինք անոր։

«Դիտել կուտանք երկրորդ՝ թէ ծանօթ պատճառը, որուն համար Մեզի հաւատացած Խնամակալութենէն, դեռ եւս կը տեւէ, ուստի չենք կրնար մասնակցիլ Խնամակալութեան ներկայացուցիչով մը որ մեր տեղը պիտի բռնէ։

«Սենք, մինչ կը փափաքինք աշխատիլ Մամլիէյնի համազգային բարենպատակ հաստատութեան շարունակութեան և բարգաւաճման համար, ոչակայն համոզուած ենք թէ, որպէս զի մեր աշխատանքը, ինչպէս նաև ներինը, օգտակար ըլլայ և իր նպատակին հասնի, հարկ է նախ ներն հաշիւները մաքրել եւ վերսին վստահութիւն ներշնչել Բարեբարեներու, որոնք մեր վարչութեան մէջ ցեսնելով երբեք եւ արդարակորով ընթացք, դադրեցուցին իրենց նպաստները, և կը մնան սպասողական դիրքի մէջ»։ (Ընդգծումները մերն են Y.)։

Ուրեմն սրբոյ է թէ, Հայ Կաթողիկէ Կաթողիկոս-Պատրիարքարանը, հակառակ իր սրտագին ցանկութեան, կը մերժէ Թոքախտանոցի Խնամակալութեան իր մասնակցութիւնը, երկու գլխաւոր պատճառներով։

Առաջին՝ «Խնամակալութեան վերակազմութիւնը կանխաւ Մեր ալ մասնակցութեամբ տեղը ունենալու էր» կ'ըսէ։

Իրաւացի՛, շատ իրաւացի դիտողութիւն է, երբ մանաւանդ ՀԱՑՈՑ ԱՌԱՋՆՈՐԴԻՆ՝ նոյն իսկ թոյլ կուտայ իրեն գրելու-հրամայելու Կաթողիկէ հայոց ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ-ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՏԱՆԸ ԿԻԼԻԿԻՈՑ ին, որ իրեն ներկայացուցիչ նշանակէ Արհպ. Նազլեան Եպիսկոպոսը և... ոչ ուրիշ մը։ Սա՛ ի՛նչ բանի ալ վերագրենք, սխալ մըն է ՄՏԱՑՆՕՐԷՆ թէ ՎԱՐՁԱԿԱՆՕՐԷՆ։ Իսկ երբ Մտուայ Ցիսուսի Քրիստոսի եւ անհասանելի կամօքն Աստուծոյ Եպիսկոպոսապետ եւ կաթողիկոս Ամենայն հայոց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Մահակ Կաթողիկոսը, իր ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ կոնդակովը՝ ուղղեալ «Երից հոգեւոր պետերէ կազմեալ խնամակալութեան»՝ կը նուիրագործէ այդ սխալը՝ առանց երբէք խորհելու թէ այդ ԿՐՕՆԱՊԵՏՆԵՐԷՆ մին նոյնչափ Մտուայ Ցիսուսի Քրիստոսի եւ անհասանելի կամօքն Աստուծոյ Եպիսկոպոսապետ եւ Կաթողիկոս Տանն Կիլիկիոյ է և կամ անոր փոխանորդը, հա՛ ալ Թոքախտաւորն ու Թոքախտանոցը շատ ետ կը մնան և իրաւասութեան ու գերագահութեան փոթորիկն է որ կը փրթի։ Եւ այդ փոթորկին մէջ՝ մրայն Թոքախտանոց մը չէ որ ունինք զոհելիք...։

Ճի՛շտ է, որ Վեհ. Սահակ Կաթողիկոսին կոնդակը կամ անոր փոխանորդին նամակը, իրենց իրաւական կալուածէն դուրս ոանձութիւններ են՝ յիշեցումի արժանի. բայց այդ յիշեցումը՝ երբէ՛ք թոքախտանոցի մը տխուր մթնոլորտէն ներս՝ ուր տառապեալ հոգիներ՝ միայն գթութիւ՛ն, օգնութիւ՛ն, Սէ՛ր և մխիթարութիւ՛ն կը ներշնչեն։

Երկրորդ՝ Կաթողիկէ պատրիարքարանին դիրքը կ'ըսէ.— «Դիտել կուտանք որ ծանօթ պատճառը, որուն համար մենք քաշուեցանք Խնամակալութենէն, դեռ եւս կը տեւէ։ Հարկ է նախ հին հաշիւները մաքրել և վստահութիւն ներշնչել բարեբարներուն, որոնք մեր վարչութեան մէջ չըտեսնելով ճիշտ և արդարակորով ընթացք, դադրեցուցին իրենց նպաստները և կը մնան սպասողական դիրքի մէջ»։

Հոս, թող ներուի մեզ ըսել, Կաթողիկէ հայոց պատրիարքարանը հակասութեան մէջ կը դնէ իր դիրքը։ Ըսել թէ «Բարեբարները մեր վարչութեան մէջ ցեսնելով ՃԻՇՏ եւ ԱՏԴԱՐԱԿՈՐՈՎ ընթացք, դադրեցուցին իրենց նպաստը, ընդունիլ կ'ըլայ — բարեբարներու արդարակորով դատողութեամբն իսկ— իրենց վարչութեան ՃԻՇՏ և ԱՐԴԱՐԱԿՈՐՈՎ ընթացքի մը մէջ գտնուած չըլալը։ Այս դառն խստովանութեամբ սակայն; Կաթողիկէ հայոց Վեհ. Կաթողիկոս-Պատրիարքը կամբաստանէ և ամենածանր պարտաւանքի տակ կ'առնէ եթէ յարանուշաշութեանց կրօնապետերը՝ և առաւելապէս իր անձը՝ որ այդ ՃԻՇՏ ու ԱՐԴԱՐԱԿՈՐՈՎ ընթացք չուզեցին հարը։

ՕՐՈՒԱՆ ՆՕԹԵՐ

1.— ՊԱՏ. ՏԷՎԻՐԵԱՆԻ ԳՈՐԾԸ

Այցելեցինք Պատ. Տէվիրեանին «ՀԱՃԸՆ ՀՕՄ»ը և տեսանք մարմարի վրայ քանդակուած «ՏԻՎԻՐԵԱՆ ԴՊՐՈՑ»ը։ Պղտտային վրայ խանութները վերջացած են, «Հայրիկ»ին հարազատներուն տուներն ալ երկու յարկի վրայ բարձրացած են, կը մընան միայն աղքատներուն տունները, այրիներուն անկելանոցը և Լուսաւորչականաց եկեղեցին՝ որոնց համար ոչ տրամադրելի հող, ոչ սանթիմ մը դրամ, և ոչ ալ քիանա մը տրամադրութիւն մնացած է։ Եւ սակայն Տէվիրեան պատուելիին բարեգործութիւնը կը չէփորի երկրի վերայ ու կը փառաբանուի երկինքի մէջ։

Ազգ. եկեղեցի-դպրոցի մը շինութեան համար հոգատիրոջ նուիրած 1000 քառակուսի կանգուն հողին խնդիրը կարգադրուած է անով, որ անկիւնի մը մէջ երկու փայտով խաչ մը անկուած է։ Եթէ այդ նուիրաբերութիւնը Աստուծոյ համար է, պէտք է նմանիլ Աբէլին և ոչ թէ Կայէնին։ Եկեղեցիին հողը պէտք է ընտրենի ամէնէն առաջ, ամէնէն յարգի հողին վրայ և բոլորէն շատ կերպով։ Այս խմբագրի մը քմահին կամքը չէ՝ այլ հաւատացեալ ժողովուրդի մը պարտադիր կամքը՝ որուն առաջ ուզեն թէ չուզեն՝ պիտի խոնարհին բոլոր պատուելիները։

Տիար Փիլիպոսեանի անուանկոչեալ այցելութիւն Պէյրութ՝ կ'իմանանք թէ շատ գէշ ազդած է Պատ. «Հայրիկ»ին վրայ։ Զենք գիտեր սակայն թէ Պ. Փիլիպոսեան պիտի ուզէ՞, կամ թէ պիտի կրնա՞յ սրբագրել այն բոլոր մեղանչումները՝ զոր պատ. «հայրիկ»ը գործեց կամայ թէ ակամայ, գիտութեամբ թէ անգիտութեամբ՝ առանց մեզ՝ այ Աստուծոյ մը ըսելու։

Ամէն պարագայի՝ բարին կը մաղթենք։

ՃՇԴՈՒՄ ՄԸ.— Մեր 5 Դեկտեմբերի մէջ, խօսելով Պատ. «Հայրիկ»ի գործին շուրջ, գրած էինք.—

«Ի՞նչ ունին պատասխան Հանրնցիներու հայրենակցական միութեան նախագահը եւ «բարեբար հայրիկ»ը որոնք մուրի մէջ բաժնեն եւ ամբողջ հողը՝ առանց նոյնիսկ խնայելու Աստուծոյ անուան նուիրուած ափ մը հողին»։

Մեր քննութեամբ հաղորդուած է որ Հայրենակցական Միութեան վարչութիւնը և ոչ ալ անոր յարգելի նախագահը գործակցութիւն ունեցած են հողի բաժանման գործին մէջ։ Պատուելի «հայրիկ»ը իր ձեռքին տակ գտնուող մարդոց «յանձնախումբ»ով մը ըրած է այդ բաժանումը, և ասոնցի՛ տուած ամբողջ հողը։

Բայց կարելի չէ՞ ասոնց հասկնալ, թէ հայրենակցական միութեան վարչութիւնը, ըլլալով միակ իրաւասու հեղինակութիւնը և իր ձեռքին մէջ ունենալով հոգատիրոջ ծանօթ նամակը՝ ի՞նչպէս կը լռէ ընդմիշտ և կը պահէ քար անշարժութիւն՝ երբ հանրային, ազգային և մանաւանդ Հանրնցիական շահերն էին որ կը թալանուէին։

Մոռցեր ենք որ նպատակը բարի եղած ըլլայ։

II —ԷՋԵԶԻ ՄԵՋԻ ՄԵԾ ԱՒԵՏԻՍ

Լիբանանի հայոց առաջնորդարանը իր պաշտօնաթերթին (Ազդակ) միջոցաւ կը յայտարարէ հաւատացեալ ժողովուրդին, թէ արդէն իսկ ընտրուած են Փաւառակաբեր երեք հոգեւոր անդամները և ամէնին վերջացած։ Այս լուրը զգայացուցիչ է, մանաւանդ զգայացուցիչ ուրերու օրկանին մէջ։ Ա՛լ ոտքով չպիտի քալենք. և ո՛չ ի վերայ իշոց և աւանակի համբերդենք. այլ նաև մը գտնուած է և մրայն ձի մը ու երեք նալեր կը պակսին, որ մեծափառաջ աշխատակենք ոանձակած ձիու վրայ, և արշաւենք դէպի խանասոր...։

Կուսակցական համերաշխութիւնն ալ կատարեալ է։ Միջ-կուսակցային մարմինը «վերջնականապէս» համաձայնութիւն գոյացուցած է և վաւերացուցած պատրաստուած ցանկը։

... Էլ ի՞նչ ես ուզում հայրենիք։

Առ-ատժամեայ վարչականն ալ թափ նետած է, ճէպկէն բացուած է և թափ-թիւփեր մնացած չէ։

... Ո՞ն առաջ, օ՛ն առաջ ընկերներ։

Տնտեսականն ալ տեսարակները գոցած է. ա՛լ փարա փուլ ուզող չպիտի ըլայ։

Այնքերնիդ լոյս... լոյսի մէջ մնաք։

ԿԵՂՏՈՏ ՊԱՅՔԱՐ

—•—

Երբեմն յօդուածներ կ'ստորագրուին խմբագիրներու կողմէ, զոր կարդալէն ետքը եզրակացութիւնդ պ'ըլայ «նախ հանէ աչքիդ գերտոնը, ապա բուրիչին շիւղը»։ «Պատեհապաշտ» մը, «բազդախնդիր» մը, և յատկապէս «կաւոր մը հացի համար կուսակցութիւն խաղցողները երբ կ'ելլեն իրապէս վաստակաւոր տարիներէ ի վեր գրչի մշակ և գաղափարական անձի մը շուրջ յոխորտալից և ինքնահաւան ալաքներ կը սեղան; մարդուս պիտանքը կուգայ թէ՛ այդ թերթերու և թէ՛ այդ գրչին դէմ։

Սելոնիկի «Հորիզոն»ը Կրիլովի գորտի և եզան առակը յիշեցնող խմբագրական մը ուած է իր Նոյ. 20 թուին մէջ, ուր յատկապէս կ'ուզէ սեւացնել «Մեր Ուղին»ի խմբագրապետ Տիգրան Զաւէնը։ «Բթամիտ քամելիոն» «ազգայնական» հոսի համար համայնավոր դարձող և նման ափեղցփեղ շղթափիւններով կը ձգտի նսեմացնել Տիգրան Զաւէնը։ Մինչդեռ ես կը ճանչնամ դինքը դեռ 1906 թուականէն երբ նա Թրֆիլիզում «Երկրի Ձայն» անուանով սահկահայ դասին նուիրուած թերթ կը հրատարակէր Մարքսիստական տեսակէտիվրայ հիմնուած։ 1910 ին դինքը տեսայ Կ. Պոլիս, որմէ յետոյ կը խմբագրէր «Jeune Turque» թերթը և մինչ կը գործակցէր սոցիալիստներ՝ Պորֆիւսին, Ռաքովսքիին, պուլկարացի Վլխովին։ Եթէ նա այսօր համայնավարական տեսակէտ ունի, ապա ատիկա տրամաբանական յանգումն է իր նախկին տեսակէտին։

Տիգրան Զաւէն ոչ թէ «հացի համար» խմբագրապետ դարձած է, այլ իր ներքին մղումներուն դրդումով. ատիկա իր սրտեռան է։ Պէտք է խոստովանիլ Տիգրան Զաւէնի քաղաքական վերլուծական գրիչը քիչերը ունին։ Նա ժուրնալիստ և հրապարակագիր է բուռն եւրոպական առումով։

Շատ հաւանական է որ նա թեղթակցած լինի «Հ. Կոչնակ»ին, «Ապագայ»ին, բայց մինչ իր սեփական ակնոցով, Մարքսիստական վերլուծմամբ։

Վերոյիշեալ օրգանները այժմ շատ կը յարմարին Դաշնակ խմբագիրներուն՝ երէկ սոցիալիստ՝ այսօր եկեղեցապաշտ, երէկ եկեղեցականդ այսօր շովինիստ, ուեւլցնենք ասոր վրայ մթամիտ վերլուծողներ, փասաներ խեղաթիւրողներ, սուտեր հնարողներ, հեղինակներ մրատողներ, ամբոխավարներ, ժողովրդին ազատ միտքը թմրեցնողներ, ճապարոտ և խարերայ հրապարակախօսներ։

Ոչ թէ կը հայհոյեմ, այլ իրենց թիփի խաղցեալ օրգանները կը համառատեմ։

Պղտտա ԱՐՍԷՆ ԿԻՏՈՒՐ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՊԱՏՔ.ԻՆ ԵՐԴՈՒՄԸ

— «Կ'ուխտեմ առաջի Աստուծոյ և սուրբ Սեղանոյս կալ հաւատարիմ հպատակ Բրիտանական հզօր և արդար կառավարութեան, ուխտեմ լինիլ հաւատարիմ Ազգին եւ Հայրապետական Վերին իշխանութեան Ամենայն Հայոց, և կանոնաց և աւանդութեանց Միաբանութեան Առաքելական Աթոռոյս Սրբոց Յակոբեանցի։

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՎԱՐԱԿ ՈՒ ՆՇԴՐԱԿ

Պատասխանս «ԲԱԶՄԱՎԷՊ»ին եւ Հ. Ե. ՓԷՋԻԿԵԱՆԻՆ

Ա.Գ. ՔԱՐՏԱՇ

Վենետիկ օր մը զանգուածէն դուրս է աշխարհագրապէս, ինչո՞ւ բարոյապէս ալ անկէ դուրս պիտի մնա, լուռ ու անաարբեր մնալով այն կենսական ու հիմնական երեւոյթներուն մասին օր մը ներքին կացութիւնը կը բնորոշեն կամ կը խրոտվեն, և ուր ուշգամիտ ձայն մը գտնէ վհատութենէ ազատել, յուսադրել և ուժաւորել զանոնք, գուցէ սակաւաթիւներ, որ լուին հոմար կը պայքարին ա՛վ գիտէ ի՞նչ մեծամեծ զրկանքներով ու զոհողութիւններով։ Մեր օրերուն՝ երբ կարմիր ջարդերէ վերջ ոպիտակները գեռ կը տևեն և գուցէ յարատեւ թափ կ'առնան՝ ի՞նչ պէտք ունինք Մինասն գրականութեան, բանասիրութեան և գիտութեան նուիրուած թերթերու. գրագրաններու և թանգարաններու համա՞ր են անոնք, թէ ընթերցող հասարակութեան. իսկ եթէ այս վերջինը կը հիւծի օրէցօր ու քանակով, ի՞նչ պիտ՝ ըլլա այս վայրէջքին յառաջատուական վազեանը. երբ կարդացող չ'ըլլա՝ ինչի համար է կարդալիքը։ Իսկ այդ կարդացողներուն գոյութեան ու բարգաւաճման հարցը կը պարտադրէ որ ամէնէն առաջ անոնց ներքին բարոյական կեանքին ուժեղացման համար ալ հիգ թափեն, նոյնիսկ գրական ու գեղարուեստական հանդէսները. ապա թէ ոչ՝ գայլը կերեր է քոչը՝ տէրն է լացեր կոտչը։ Ուրեմն փափաքելի չէ՞ որ Բազմավէպ ալ բարոյական առաջնորդ օգնութիւններպարտադրէ իր շուրջիններուն և օրինակ դառնա մեր կարօտ հասարակութեան որ արտաքին հազար ու մէկ անընդհատ պայմաններու ցեխին մէջ իսկ գեռ ունի Բահազին չծերացած իր որդիները որ կը ջանան գոհարը գոհար պահել գայլին մէջ իսկ։ Ազգային բարոյական հրատապ հարցերուն մէջ՝ լուսինէն եկողի պէս անտարբեր մնալը, կամ մէկ ու միւս կողմը շրջաւորելու քաղաքականութիւնը ա՛չ խելացութիւն է, ա՛չ խղճմտութիւն և ոչ ալ վեհանձնութիւն։

Այսպիսի տեսակէտի մը օրդեգրումը գոնէ ուելի աչալրջութիւն պիտի պարտադրէր Բազմավէպի մի քանի աշխատակիցներուն ալ։

Գանք հիմակ այն երկու թուլտարուներուս զոր Փէչիկեան որպէս թէ «հերքած» է, և այդ պատճառու ալ մնացեալ ամբողջ վերկար ու բարդ յօդուածս ջուրը ձգած...

Ինդրոյ առարկայ բառերն են «ամառն-ամառանոց և գործնէութիւն»։ ...

Ես թուլտարելի համարած եմ այս ձևերը, առանց ոակայն ըսելու թէ սխալ են ամրան ամբարանոց և գործունէութիւն ձևերը. և իբր փաստ բերած եմ հայերէնէն օրինակներ նախընթացներ։ Այս հիման վրա հետեւութեան մը հասնելու համար երբ կը հարցնեմ թէ ինչո՞ւ «ծիծառն-ծիծառնին» պէս «ամառն-ամառն» չ'ըլլա, Փէչիկեան կը պատասխանէ թէ «ինչուներ կան որ պատասխան չունին»։ Նախ ըսեմ թէ՝ եթէ Փէչիկեան ինք պատասխան չունի՝ թող ... լռէ և մարիկ ընէ. գուցէ հոմարիլ բան մը լսէ։

Երկրորդ՝ այդ ինչուին նպատակ կը բնազանցական ու միտքիքական հարցեր պրպտել չէ, այլ գործնական պարագա մը լուսաբանել և գիւրացնել է։

Ինչպէս որ ծիծառն-ծիծառն, դառն-դառինք, բեռն-բեռին լեռն լեռանակերութիւն հայն կ'ըլլան առանց առն բէի փոխելու ան յանգին քակումի պարագային, այնպէս ալ, հետեւելով այդ նախընթաց օրինակներուն որ ա՛չ յինամայիներէն են և ոչ ալ մալայերէն, թուլտարունք նաև ամառն-ամառն-ամառանոց, ձմեռն-ձմեռն-ձմեռանոց, թողելով որ ուզողները շարունակեն ըստ առաջնոյն գրել ամրան, ձմերանոց են։

Ահա թէ որքան պարզ է ըստ-նախակրթարանի աշակերտ իսկ կրնա հասկնալ. չեն ուզեր հասկնալ, գուցէ, միայն այն պատարկութիւնները որ ոչպատճառ ստիպողութիւն ընելու իրենց մարմարը յապեցնելու առիթները բազմացնել կը փափաքին, որպէս զի ատանկով բանգիտութիւն ծախելու և ստուտելու առիթ ունենան։

Փէչիկեան կը պատասխանէ թէ բառերուն հարազատ ու մաքուր արմատը սեռական հոլովին մէջ կ'երեւի, ուստի հարկ է որ բառաշինման ատեն բառին սեռական ձևը գործածենք. այսպէս՝ ամառն բառին սեռականն է ամառան, ուստի՝ ամառանոց։

Փէչիկեանի այդ-սխալ ընդհանրացումը յայտ կուգա երբ հետեւեալ չորս կէտերը նկատի առնենք.—

1. Հայերէնի մէջ սակաւաթիւ են սեռականով բառակերտուածները։

2. Նոյն իսկ սեռականով կերտուածներն ունին ուղղականով կերտուած իրենց ձևերը. օր.՝ առնաբար և այրաբար, առնապէս և այրապէս, առնութիւն և այրութիւն, քեռական և քուրական կամ քրոջական. եղբարապան և եղբայրասպան, հօրածին և հայրածին։

3. Երբեք լսած ունի՞ք եղբարական, տեառնունի, հօրենիք, հօրապետ, հօրախնամ, մօրաբար, մօրական, եղբօրաբար, եղբօրասէր, լեռանական, գրանական և այլն բառերը, որոնք պէտք էր գոյութիւն ունենային ըստ Փէչիկեանի լուսնուակ այդ տեսակէտին. մինչդեռ մենք գիտենք որ ուղղականէն կերտուածներն են որ գոյութիւն ունին՝ եղբայրական, տէրունի, հայրենիք, մայրաբար, եղբայրասէր, լեռնական գանապան և այլն։ Կը տեսնենք թէ Փէչիկեան իմ նախընթաց օրինակներէ հետեւեալ 2-3 բառերս մերժելու համար այնպիսի փաստ մը կը բերէ օրով 100ուսոր անհաւանի բառեր մտցուցած կ'ըլլա հայերէնի մէջ, և զայն կ'այլանդակէ, հիշդ ինչպէս որ «Ունիթիաները այլանդակեցին մեր գեղեցիկ գրաբարը»։

4. Ըստ Փէչիկեանի ձմերանոց և ամբարանոց կազմած են սեռական հոլովէ և ՈՇ մասնիկ է։ Կը հարցուրիշ նման օրինակներ ալ՝ հաստատող թէ սեռական հոլովը ՈՇ մասնիկ կ'առնէ։ Մինչ այդ՝ մենք պատճառ մը չենք տեսներ ըսելու՝ կնոջոց, հիւրոյոց, ածխոյոց, վահառոյոց, ջերմոյոց, մօրոց, ծերոյոց, ձեռանոց և այլն անհեթեթ ձևերը. այլ կ'ըսենք՝ կանանոց, հիւրանոց, ածխանոց, վահառանոց, ջերմոց, մայրանոց, ծերանոց, ձեռնոց և այլն։

«Գործնէութիւն» ձևն է Փէչիկեանի միւս «հերքածը»։

Նա ցոյց կուտա թէ գործունեայ բառին ուն մասնիկը արմատն է ունենալ բայէն, որով բառակիզբի լերկ ՈՒ ըլլալուն համար՝ անհնար է որ ըթի փոխուի կամ անհետի։ Սխալ է այդ պնդումը։ Բառասկիզբի ու-ն թէ՝ բառին սկիզբը կրնա ըթի փոխուիլ, և թէ՝ երբ բառին մէջ փոխադրուի. օրինակ՝ ուզի՝ յուզի՝ յուզել՝ յզել. ուզարկել՝ զրկել, ումպ՝ըմպել, ունգ՝ ընդեղէն. նաև ոզուն՝ ոզնական, թալուն՝ թալնիկ, հասուն՝ հասնիլ. արքուն՝ արքնամիտ, զարքուն՝ զըարքնոց, խոտուն՝ խոտրնագոյն, շարժուն՝ շարժնագոյն, հոսատուն՝ հոսատնագոյն, գործուն՝ գործնական, (ցասուն)՝ ցասնական։

Բայց այս վերջին կարգի օրինակներէն արդէն ուած էի Սիոնի յօդուածիս մէջ (Յունուար), և չեմ հասկնար թէ ինչո՞ւ Փէչիկեան զայն կանգիտանա։ Դուցէ Մխիթարեանի պատրաստի պատկառելի պատմութիւնը հաղնելով ոմանք կը կարծեն իրաւունք ունենալ ծուլամտելու, անտեսելու, անգիտանալու, և ոակայն դարձեալ պնդելու, պատգամելու և վատաբանելու։ Փէչիկեան իր այդ յաւակնոտ թերին կրնա գործածել իր յօդուածներուն մէջ, նոյնիսկ Բազմավէպի մէջ, և ասոր ընթերցողներուն իր թերխաչութիւնները վեհապանծօրէն հրամցնելու պարագայն, բայց իրաւունք չունիր ուրիշի մը գեմ ալ նմանութեամբ զայն նոյնանելու, վարկաբեկելու և ուստի ժամավաճառութիւն պարտադրելու չափ յառաջ երթալու։

Ուշիմ ընթերցողը պարզ կը տեսնէ թէ ինչպէ՞ս Փէչիկեան չիրա մը ուաղի վրա փխրուն փերթերով բերդ մը չինել կարծած է, անկէ ամրակոծելու համար մէկը որ Վենետիկի մը անսխալականութիւնը չընդունիր ժպտած է։

ՈՐՈՄԻՆ ՊՏՈՒՂՆԵՐԸ

ԻՆՉ Կ'ԸՍԵՆ ԹՈՒՐՔ ԹԵՐԹԵՐԸ

«ՀԱՑ ՄԱՔՍԱՆԵՆԴՆԵՐԸ ՍՈՒՐԻՈՑ ՄԷՋ»

«ԴԱՒԱՃԱՆՆԵՐԸ ԵՒ ԴԱՇՆԱԿՑԱԿԱՆՆԵՐԸ ՁԵՌՔ ՁԵՌՔԻ»

Որո՞նք ճակտէն համբուրեցին Ճանիկեանը

ԵՐԲ ԱՆ ՊԷՏՐՈՒԹԼՆ ՆԱԻ ԿԸ ՆՍՏԷՐ

«Միլիյէթ» կը գրէ.—

Վերջին երկու տարիները Հալէպը բոլորովին հայացուցի։

Մաքսանենգութեան չատ չահաւոր գործ մը ըլլալը լսող բոլոր ազգի Հայերը լեցուած էին Հալէպի մէջ։ Գոմիքէներու հաւաքած դրամները, ծանօթ Դաշնակներու դրամագլուխները, Հայպանի խմբակին պատկանող հաստատութիւնները իրենց ամբողջ գոյութեամբ նուիրուեցան մաքսանենգութեան գործին։

Հալէպի վաճառականութիւնը ձեռքերնին ասին։ Իրենց թիւը այս քաղաքին մէջ 39,000ը գտած է։

Լեւոն Շամլեան, Տօքթ. Պասմաճեան, Լէեցի Շալեան, Իզմիրցի Դեզագործ Սարգիս, Մուրատեան, Աֆանաս Պոյաճեան, Արմէն Պապիկեան, Միհրան քէօսէեան, Մանուկ, Տօքթ. Նուրիւճէկեան (?) սեղանաւոր, Գրիգոր, Գուլնազեան, Արմենակ Զօրեան, այս մաքսանենգութիւն կատարողներուն վարկ բացող ծանօթ դեմքեր էին։

Մաքսեան ծխախոտի ընկերութիւնը՝ Հայպանի խմբակին դէպի մաքսանենգութիւն դիմող մէկ ճիւղն էր։ Բահմ, Միշէլ Օպէճի, Գաթրէճի Շեյխ Զիյա, Շեյխ Նէաիմ Ղալէթ, Մէշլահի Նման մաս մը տեղացիներ այս չահաւոր և ազատ գործին խառնուեցան։ Քարիւղի մաքսանենգութիւնը ասոնց ձեռքն է, շաքարի մաքսանենգութիւնն ալ, Հոքէս, Հրեայ Տէյեան, Սայիտ իւլ Քուասի, Ապտիւլվէհապ Համէրիյէ, Հօրիլ, Հիկէլ և Համերի Նման քանի մը անձերու ձեռքով կը դարձուէր։ Կեդրոնին մէջ գտնուած այս գրամատէրները, սահմանագլուխի երկայնութեան մթերանոցներ բանալու համար ամէն զոհողութիւն ընելէ չէին դարդրեր։ Մութ անցեալ ունեցող օրքան մարդիկ որ կան, այս մթերանոցներու չուրջը հաւաքուեցան։

Սահմանագլուխի ամէնէն մօտակայ մէկ կէտը Ազազ, դէպի Քիլիս և Այնթապ մաքսանենգութեան կեդրոն եղաւ։ Ազազ իբր մթերանոց պտի ծառայէր և Քիլիսի շրջակայ գիւղերու փոխառեալ ապրանք պիտի զրկէր։ Շեմէտին անուն 3 տուներով գիւղ մը, մաքսանենգութիւն շնորհիւ այսօր 7 մթերանոցի տէր եղաւ։

Արմուզա, Իյաէ, Հարդելի Սեվէ և Ցէմբ,150ներէ Ֆրանսացիներու Քիլիսը գրաւած ատեն գոյամագամութիւն ընող Սատուլլահի ազարակին մէջ և Առամանլը մէկ կամ երկու մթերանոց բացուեցան։ Առանցմէ զատ մթերանոցներ բացուեցան սահմանագլուխի ճիշդ վրայի դիւղերուն մէջ։

Այս շրջանակի մաքսանենգներու պետը Գէչիր Գասապարեան, կարճ ժամանակի մէջ մեծ գործունէութիւն ցոյց տուած էր։

Այս կերպով Ազազ 3 տարուան մէջ 560 տունով քաղաք մը եղաւ, Այնթապի եւ Քիլիսի չատ գրամը քաշեց։ Մէկէն ի մէկ մեծցաւ, Մարաշ, Առանա, Սիվաս, Թոքաթ, Ամասիա, և մինչեւ իսկ Սամսուն, փոխուած ապրանք զրկող վիճակ մը եղաւ։ Քիլիսի ներածման վաճառականութիւնը հոս փոխադրուեցաւ։

Գասապարեանի արբանեակները սահմանագլուխին մինչեւ 5 քիլոմէթը մօտեցած էին, Մաքսանենգութիւնը քանի յառաջանայ և մեր սահմանները քանի անոնց անցնին, այս գիւղերը կ'ընդարձակուին, ամէն օր քաղաք մը, ամէն օր տախտակայ չէնքը մը կ'աւելնայ։ Այս կերպով Թուրքին եօթը պորտէն մնացած հարստութիւնը արհեստական մատաքսի, անուշահոտութեան և ըմպելիքի այդ դրամը կը քաշէին։

Քիլիսի շրջանակը, սահմանագլուխին ամէնէն գժուարին մասը կը կազմէ։ Երկու կողմի ժողովուրդը իրենց հազերը մշակելու համար բաւականով կ'երթեւեկեն։ Ասանք կարճ օրուան մէջ 3 անգամ սահմանագլուխ կ'անցնին կը դառնան։ Թէ ասանք ևս արհեստով մաքսանենգներ, սահմանագլուխի վրայ կերթեկեն։

Ազազի, երկրորդական մթերանոցները, միայն մեծ կարաւաններու ապրանք չեն տար, այս մաքսանենգներու հանած ապրանքները բաւական մեծ քանակութեան մը կը յանգի։ Սիկառի թուղթ՝ կոյծքար և առանի պէտքերու համար քարիւղի և շաքարի առեւտուրը թաղին նըպարավաճառներէն կը կատարուի։

Արդէն հարաւային սահմանագլուխի վրայ, մաքսանենգութեան համար եկողներէ ոչ անձագիր և ոչ բաստաւան կը փնտռեն։

Ոճրագործ մը եթէ հարաւային սահմանը անցած է, հոն լաւ ընդունելութիւն կը գտնէ։ Անոնց տունի և վաճառատան համար ձրիհոգ կը տրուի։

Ոճրագործներու վարկ կը բացուի, տախտակայ չէնք մը չինելու կ'օժանդակեն, և իր շուրջը կը հաւաքուին նոյն գաղափարով և զգացումով անձեր։ Քիլիսէ մարդասպանութեամբ փախչողներ, այսօր այդ կողմը յարգուած անձեր են։ Ասանց մէջ օրը մօտաւ դրամով 20000 զրշվար առեւտուր չընողներ չատ են։ Բայց ասանց սիրտը վախու մէջ է։ Քանի մը ամիս առաջ այդ կողմերը հողագործական քննութիւններ կը կատարէին թուրք զինուորներ, որուն համար Ազազցիներ չէին կրցած քընանալ և նիւթական վիճակ ունեցողներ գիւղերները սկսած են Հալէպի մէջ գիշերները։ Ասիկա ինծի կը յիշեցնէ արաբերէն առած մը գաւազանները վախկոտ կըլլան։

ԵԷՆի ԿԻՆ կը գրէ.—

Բիրէճիկ, Աֆէնքի և Սելանիկի մէջ կազմակերպութիւն կատարելու աշխատած ատեն հելլէններու կողմէ սահմանէն դուրս հանուած Հրանդ Ճանիկեան, վերջին անգամ Քէօսքէնճէի համբով Բէչիա երթալու համար Պէյրութէն չգենաւ նստած էր։ Իրեն ուղեկցի եկած էին Պրուսայի նախորդ ոստիկանական տնօրէն Վրացի Նիշամէտտին, Հայպանէի Մէհմէտ Սելիմ և Քիւրտերու տնտունով աշխատող Քեամիրան և Ճէլաէթ։ Անոնք Ճանիկեանի ճակատը համբուրեցին և իրեն յաջողութիւն մաղթեցին։ Այս կերպով կը հասկցուի թէ ընդիմադիրները հիմա իրենց յոյսը հայերու վրայ դրած են։

Վատբեալ կայսերական ընտանիքի անդամները օրանց իրենց անձնական բաղձանքներէն և իրենց գէր պանը լեցնելէ զատ ուրիշ բանի վրայ չեն մտածեր, ինչպէս նաև փախուստականներ և 150ներ, ոտար կառավարութիւններու ծառայութիւն առաջարկած ատեն, հայերու հետ գործակցելու մասին զանազան ձեռնարկներ ըրած են։

1927 ին Դաշնակցական կեդրոնին հետ 150ներէն Մէհմէտ Ալի։ Կիւմիւլճինայի Իսմայիլ, Բէքիր Ճէվատ պարմանագրութիւն մը կնքած են խստանալով որ երբ իրենց կառավարութեան գլուխ գան, հայերու Թուրքիոյ մէջ ունեցած պատմական և ազգային նպատակները բոլորովին պիտի իրագործեն և հայերու բոլոր ուզածը պիտի տան։ Ասոր փոխարէն հայերը թուրք հանրապետութեան պետերուն դեմ սնարափորձեր պիտի կատարէին և ընդիմադիրներու ալ ոչոչնչութեան փոխարէն գրամ պիտի տային։

Այդ պայմանագրութեամբ Դաշնակները վերգրեալ թափառաշրջիկներու իբր կանխավճար 30,000 ֆր. վճարած են։ Բայց այս դրամին բաշխումը պայմանագրութիւնը ստորագրողներու միջև վէճի նիւթ եղած են, և նոյնիսկ Կիւմիւլճինացի Իսմայիլ և մէհմէտ Ալի իրարու հետ ծեծկելու աստիճանի հասած են։ Իրենց գոյնը այդ առաջին քայլէն երևան ելնելէ յետոյ, Դաշնակները Մէհմէտ Ալիի խմբակէն օգուտ մը առաջ չի գալը հասկցեր և ուելի չշորթուելու համար իրենց երես չտալ սկսեր են.

Այս միջոցին հայերը, երկրէն դուրս քրտութիւն ծախող կարգ մը փախստական թափառաշրջիկներ հաւաքելով. քրտական քամիթէ մը կազմելու աշխատած և ի վերջոյ Հայպանը հաստատած են, որովհետև արեւելեան նահանգներու մէջ հայ մնացած չըլլալով քիւրտերը իրենց գործիք ընելով, այդ շրջանին մէջ անկախ և ինքնօրէն վարչութիւն մը հաստատել կրնային։

ՀԱՅԿ. ԿԵԱՆՔ

ՆԵՐԳԱՂԲԸ

Նոյեմբերի առաջին կարաւանը, որուն մաս պիտի կազմէր 1500հոգի, այժմ այդ թիւը բարձրացած է 1745 հոգիի։ Այս թիւէն դուրս կը մնան Սուրիէ-յէն, Կիպրոսէն և Ֆրանսայէն եկող ներգաղթողները։

Սնունդէ և բնակարաններէ զրկուած աշխատաւոր ընտանիքներու գիմումներուն հետեւանքով, առաջին կարաւանը որ պիտի մեկնէր Դեկտ. 17ին, յետաձգուած է քանի մը օրուան համար, թնդանիքական պատճառներով։

Զքաւոր աշխատաւոր ընտանիքները զերծ մնացած են վիշէի և ինքնութեան թուղթերու վճարումէն։

Առաջին կարաւանի մեկնումէն վերջ, ամիսներէս պիտի ոկսի 2րդ կարաւանի աշխատանքները։

ԼՈՒՐԵՐ ՑՈՒՆԱՍՏԱՆԷՆ

Հակառակ Դաշնակ դաւերու և արիւնահեղութեան, քաղաքի Դոնուշ Շահվերեան ամսոյս 17ին, հինգշաբթի օր, ժամը 6ին, ժողովրդական բուռն խանդավառութեան և կեցցէներու մէջ ընդունուած է Ֆիքսի հայութեան կողմէ և խոսած անոնց։

Նախորդ անգամին խառնակութեան և արիւնահեղութեան պատճառ տուող չարագործները ձերբակալուած են, որոնց բոլորն ալ դաշնակցականներ են։

Բաղ. Դ. Շահվերեան Ֆ. հիւպատոսին ընկերակցութեամբ այցելած է հելլէն արտաքին նախարարին, և համակրութեամբ ընդունուած։

«ՆՈՐ ՕՐ» կը գրէ.— Ցունական և հայկական դրօշակներուն դեմ, Ֆիքսի մէջ եկած անարգանքը անարգողներուն վերապարձնելու և հանդիսաւորապէս երկու դրօշները վերստին Ֆիքսի եկեղեցիին վերև պարզելու համար հայ ժողովրդական կազմակերպութիւններու և յոյն ազգայնական կազմակերպութիւններու մասնակցութեամբ, այս կիրակի առաւաւոտ ժամը 11ին, Ֆիքսի մէջ տեղի ունեցաւ ժողովրդական ցոյց, որուն համար արտօնութիւն առնուած էր։ Յետաձգուած է, բազմաթիւ ազգայիններու, մարմիններու և նախկին պատերազմիկներու միութեան խնդրանքին վրայ։

ԿԸ ՄԵՐԺՈՒԻ

Գոսքոնի «Հայրենիք» կը գրէ:—

Միզի կը հաղորդեն թէ Ամերիկայի Հայոց նոր Առաջնորդը վերջերս ունկնդրութիւն մը խնդրած է Եղեր նախագահ Հուվերէն և ժամադրութիւնն ալ նշանակուած է Եղեր, բայց վերջին պահուն հաղորդուած է Դուրեան Եպիսկոպոսին, թէ ունկնդրութիւնը տեղի պիտի չունենայ։

Մեզի յայտնի չեն այդ անակնկալ և վիրաւորական մերժման պատճառները։ Սակայն, կ'ըսուի թէ՝ մերժումը հետեւանք է թրքական կամ թրքասիրական շրջանակներու ազդանքներուն։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱԼԷՊԻ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ԵԵՏՈՑ

19 ԴԵԿՏ.— Ձերբակալուեցան Ս. Դ. Հնչ. կուսակցութեան անդամներէն Պ. Պ. Փ. Շահպազ, Կ. Թէմիրճեան և Արաբ. պատճառը ընտրական պայքարն էր։ Շուտով ազատ արձակուեցան առանց հարցաքննութեան։

20 ԴԵԿՏ.— Ձերբակալուեցան տարբ ազգայնական պետերէն շատեր, որոնց մէջն է յայտնի փաստաբան Իսմաթ Իսապէթ։ հայ ազգայիններէն ձերբակալուեցան շատեր, որոնց մէջն է Տիար Տաճատ Տագէսեան։ Հայոց ձերբակալութիւնները տեղի կունենան Դաշնակ ցուցմունքներու համաձայն։ Անոնք կառավարական բարքին բռնած են։

Իրիկուան երկու ռումբեր պայթեցան Սէպիլի կողին շինուած պատրաստի մը վրայ։ Վերաւորուեցան Պօղոսեան մայր ու աղջիկ և Խորիկեան երկու քոյրերը։ Մեռաւ աղէկ մը։ Ռումբերուն որ կողմէն եկած ըլլալը յայտնի չէ։

21 ԴԵԿՏ.— Ազգայնականները ներքը շուկաները գոցել տուին որպէս բողոքի ցոյց։

23 ԴԵԿՏ.— Ծակաւին շուկաները գոց կը մնան։ Կիներէ բաղկացեալ մեծ բազմութիւն մը ցոյցեր կընէ։ Կանանց պատգամաւորութիւն մը ներկայացաւ կուսակալին և Մ. Լավասիրին, պահանջելով որ կատարուած ընտրութիւնները կախակայուին և նոր ընտրութեանց ձեռնարկուի։

24 ԴԵԿՏ.— Սուլթանիէի տշաղերները թափոր կազմած գային Սուպի Պէյ Պէրէքէթի բնակարանը և հանկիստներով շալակնոցին տան դատաւորները։

25 ԴԵԿՏ.— Կէսօրին Խանէքի պոլսատոյն վրայ արեւցան ցուցարարները։ Իսլամ սրբազանաց խումբ մը կը հետաքրքրուէր ուսուց։ Դէպի Ճէմիլիէ յառաջացող թափորը ընդհարում մը ունեցաւ սահմանական ուժերու հետ։ Դիմադրել մը և ոստիկան մը վիրաւորուեցան։ Իսկ ցուցարարներէն մեռաւ մը և վիրաւորներ կան։ Ծրանս. զինուորական ուժեր պաշարեցին քաղաքը և ձեռք առին ապստամբութեան դէմը։

26 ԴԵԿՏ.— Ամէն կողմ շրջապատուած է Ֆրանս. զինուորական ուժերով։ Կարգ մը կէտերու անցքերը արգիլուած են ժողովուրդին։ Շուկաները գոց են, գործերը դադրած, ընդհանուր մտանութիւն կը տիրէ։

Մբշդա թաղը պաշարուած է, կը պահանջուի մեծ թիւով հրազէն՝ ցանը որ օր մը առաջ կրակած են պահակներու վրայ։

Ազգայնական պետերէն շատերուն տունները խուզարկուեցան և ամենք ալ ձերբակալուեցան։ Վերջին տարաձայնութիւն մը կայ թէ ընտրութիւնները կախակայուած են։

21 ԴԵԿՏ.— Շուկաները գոցեն, կը կարծուի թէ զինուորական վիճակ պիտի յայտարարուի։ Սպանուածներուն թաղումը կատարուեցաւ խաղաղ կերպով։ ԹՂԹԱԿԻՑ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ցառաջիկայ տարուայ —1932— սկիզբներէն՝ հրապարակային մի շարք դասախօսութիւններ պիտի տրուին «Փարը Հայքի Հնչակեան Տունի մէջ։ Կը դասախօսէ՝ Ընկ. Սիմնէհ։

Նիւթն է՝ «Աշխարհի Արարն և Գործանումը»

Դիտա-փիլիսոփայական և կրօնա-փիլիսոփայական տեսութիւններ։

Մուտքը 5 Ս. Դահեկան է, ամէնքի համար։

Ս. Դ. ՀՆՉ. ԿՈՒՍ. ԿԷՑՐՈՒԹԻ «ՓԱՐԸ ՀԱՅՔԻ» Մ. ՃԻՒՂԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՂԱՆԴԶԷՔ

Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՍԱՆԵՐՈՒՆ ԵՒ ՍԱՆՈՒՀԻՆԵՐՈՒՆ

Շնորհակալութեամբ ստացանք Աշնիւ Տիկին Տիքա Մանկեանէ իբր կազանդէք հաստատութեան համար նուիրուած երկու սոկ. սակին։

ՏԵՍՉՈՒԹԻՒՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԻՏԱԼԱՑԻ ՄԱՍՆԱԳԷՏՆԵՐ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ

Երեւան հասած է իտալական ճարտարագէտներու խումբ մը ճարտարագէտ Պ. Օմէթէօյի գլխաւորութեամբ, նպատակ ունենալով ծանօթանալ Սեւան լճին օգտագործումի պայմաններուն, ելեկտրական ուժի հայթայթումին և ուղղութիւններու տէսակէտով։ Ճարտարագէտները ընկերակցութեամբ Տէր Առաւաստուրեանի, այցելած են Սեւան-Զանգու ուղղան «սիսթէմը»՝ քննած են Քանաքեռի Ս. և Բ. ջրելեկտրակայանները, ինչպէս նաեւ Երեւանի կայարանը։

ԱՇԵԱՏԱՆՔԻ ԵՒ ՄՇԱԿՈՑԹԻ ՊԱԼԱՏԸ

Երեւանէն կը հեռագրուի թէ Հայաստանի Արհեստակցական Միութեանց Խորհուրդը 1932էն կը սկսի Աշխատանքի եւ Մշակոյթի պալատի կառուցման, Լենինի հրապարակին վրայ։ Պալատը պիտի ունենայ հանդիսասրահ մը 1000–1200 հոգիի համար։

ՆՈՒՊԱՐԱՇԻՆԻ ՀԱՄԱՐ

Նաւպարաշէնի համար 1930ին հանգանակուած է ամերիկահայ գաղութին մէջ 39,567 տոլար։ 1929ին հաւաքուած է 43,000 տոլար։ Մինչև այժմ եղած խոստումներուն գումարը կը հասնի 200 000 տոլարի, իսկ գանձուած գումարը հասած է 122,935 տոլարի։

ՏՈՂԱՐԱՆԱԿԱՆ ԲԱ ԻՈՐՆԵՐ ԿՈՒԶՈՒԻՆ

Նկատի ունենալով, որ մեզ մօտ տարեց տարի զարգանում է տպագրական գործը, մենք կարիք ունինք գրաշարների, կազմարարների, ինստիպիսթներէ, տպագրիչների և առհասարակ տպագրական գործի հասկացող բանուորների։

Խնդրում եմ ձեր թերթի միջոցով յայտարարել, որ այդպիսի բանուորներ Խորհրդային Հայաստան գալու դէպքում անմիջապէս աշխատանք կ'ստանան։

Գեղարքունի Վարիչ
ՋՈՓՈՒՐԵԱՆ

1200 ՏՈԼԱՐԻ ՆՈՒԷՐ ՄԸ ՆՈՐ ԽԱՐԲԵՐԴԻ ՀԱՄԱՐ

Ամերիկի Համա-խարբերդցիական Միութեան Կեդր. Գործ. Մարմինը հաղորդած է որ Մեծկերտի Ուսումնասիրաց Ընկերութիւնը միաձայնութեամբ որոշած է նուիրել 1200 տոլար Նոր Խարբերդի շինութեան համար։

Այս նուէրով անիրաւունք պիտի ունենայ գրաւել թաղամաս մը Նոր Խարբերդի մէջ, «Մեծկերտ» անուամբ։

Կեդր. Վարչութիւնը ստացած է սոյն գումարին 600 տոլարը և անմիջապէս փոխանցած է Խ. Հայաստան։

Պ. Ն. ԿԻԼԼՊԷՆԿԵԱՆԻ ՆՈՒԷՐԸ

Լոնտոնաբնակ Պ. Ներսէս Կիլլպէնկեան իր զաւկին մահուան տարելիցին առթիւ 15,000 ֆրանք նուիրած է Ազգ. Հիւանդանոցին և Պոլսոյ զանազան բարենպատակ հաստատութեանց։

ՌՈՒՍԻԱ

ԱՌԱՋԻՆ ՌԱՏԻՈԱՒՈՐ ԳՆԱՑՔԸ

Լենինկրատէն դէպի Մոսկուա մեկնած է առաջին ռատիոաւոր մարդատար գնացքը։ Իւրաքանչիւր վագոնի մէջ բարձրախօս է դրուած, որ կ'սպասարկէ ճամբորդներուն։

ՆԱՒԹԻ ՑԱՏՐԻԱՆ

Դեկտեմբեր 5ին Ապշէրոնեան հանքաշրջանին թիւ 94 հորէն նաւթի շատրուան մը ժայթքած է։ Այս շատրուանի օրական արտադրութիւնը 1800 թոն է։ Բանուորները հակառակ շատրուանի դիմադրութեան բարձր ճնշումին՝ միջոցներ ձեռք կ'առնեն ամբողջ երակը օգտագործելու։

ԳԵՏՆԱՆԶՈՐԻ ԵՐԿՈՒ ԱՆԴԱՄ ԲԵՐԳ

Լենինկրատի համամիութենական քննարանական ինստիտիւտ յաջողած է գիտական ջերմացներու մէջ, ելեկտրական էներժիի գործածութեամբ սովորականէն երկու շաբաթ աւելի շուտ ստանալ դետնախնձորի բերքը։ Այս հաշուով ցանքի եղանակին կարելի պիտի ըլլայ 2 անգամ բերք հաւաքել։

ՕԺԱՌԻ ՓՈՇԻ

Դեկտեմբերին, Սիմֆէրոպոլի մէջ գործել սկսած է օճառը փոշի պատրաստող գործանը։ Փոշին կը պատրաստեն գիլէ։ Գործարանի տարեկան արտադրութիւնը հաւասար է 50 հազար թոնի։

ՕՏԱՐ ՄԱՍՆԱԳԷՏՆԵՐ ԿԸ ՏԱՆԻՆ

Ինքնաշարժներու գործարաններու տնօրէն Մ. Պուլգանիէֆ յայտարարեց թէ Ռուսիա որոշած է 4000 օտար մասնագէտ-ճարտարապետներ վարձել իր հնգամեայ ծրագիրը իրականացնելու համար։ Ներկայիս Ռուսիոյ մէջ 8000 օտար մասնագէտներ և ճարտարագէտներ կան, որոնց պայմանագիրները պիտի նորոգուին։

5129 ՆՈՐ ԱՐԱՔԷՕՐ

Նոյեմբեր ամսուան ռուսիոյ Մասլինկրատի, ակրաբին Պաւլիովեցի և Խարկովի Թրաքթէոռաչէներէն դուրս են եկած 5129 նոր թրաքթէորներ։

ԶԱՆԳԶԱՆ

ՓՈՐԲԱՄԱՍՆՈՒԹԵԱՆՑ ԴՊՐՈՑՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ԿՐՆԱՆ ՓԱԿ ՄՆԱԼ ՇԲ. ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ

Կրթ. Գործավարութիւնը հաղորդած է օտար և փոքրամասնութեանց դպրոցներուն թէ պիտի կբրնան փակ մնալ կիրակի, կամ շաբաթ օրերը։

ՍԵՎԱԶ-ԷՐԶՐՈՒՄ ԳԻՄԸ

Սեվազ-Էրզրում գէին շինութեան համար դիմում կատարող խմբակին պայմանները նպաստաւոր նկատուած են, այնպէս որ հաւանական կը նկատուի բանակցութեանց յաջողութիւնը։ Խմբակը գիծը 4 տարուան մէջ պիտի շինէ եւ այդ ժամանակամիջոցին դրամ չպիտի առնէ։

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ԱՆԴՀՐԴՆԵՐԸ

Անգործները փոխեցին զանազան թաղերու մէջ ցոյցեր կատարել փոխանակ Մենդեան հակումիներթալու։ Ոստիկանութիւնը ցրուեց այդ ցուցարարները։ Կ'ըսուի թէ հազիւ 100 ցամիւնիստներ մասնակցեցան այդ ցոյցերուն, չնայած որ ատոնք զգաստացած էին համայնավարներուն կողմէ։ Ոստիկանութեան ձեռք առած միջոցներուն շնորհիւ Մենուղի գիշերը դէպքեր չպատահեցան։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Հայկական բոյնի մասին

«Վազրք» ճրանսական դեսպանատուն դիմած է տեղեկութիւն ստանալու համար այն լուրին համար թէ ճրանսական կառավարութիւնը Սուրիոյ մէջ էլ ճէզիրէի երջանին մէջ հայկական բոյն մը հաստատել կուզէ։ Պատասխանուած է իրեն թէ դեսպանը հոս չէ եւ այդ մասին բան մը չիրնար ըսուիլ եւ թէ ոեւէ տեղեկութիւն չունին։

Գերմանիոյ մէջ արգելքներ

Պերլին.— Մինչեւ Յունվար 3 քաղաքական գումարումները արգիլուած են։ Արգիլուած է նաև քաղաքական կուսակցութեան նշաններ կրել, և հին զինուորական վերարկուներ հագնիլ։

Ռուսերը համաշխարհային տագնապի մասին

Մոսկուա.— «Իզվէսթիա» կը գրէ թէ Հուվերի մորատորիումին անանկութիւնը համաշխարհային տագնապը սաստկացուցած է և ծաւալապաշտ երկիրներու վէճերը սաստկացուցած։ Իզվէսթիա կ'աւելցնէ.— կարգ մը կեղրանական Եւրոպայի տէրութիւններ տնանկութեան վտանգին ենթարկուած են։

Մանչուրիոյ խնդիրը եւ Ամերիկա

Ուաշինկթըն.— Մերակալը որոշում մը ընդունեց, որուն համաձայն, Մ. Սթիմսըն ժողովրդ պիտի հաղորդէ Մանչուրիոյ մէջ թշնամութիւնները վերսկսելու առթիւ փոխանակուած կառավարական ծանուցագրերը։

Չինացիները ետ կը կանչեն

ԹՈՒՐՈՒՆ ԻՐՈՆՑ ԴԵՍՊԱՆԸ

Թոքիո.— Իէնկոի գործակալութիւնը կը հաղորդէ, որ Չինաստանի Թոքիոյ դեսպանը Մ. Սատոկ Սաւ Իքպ, այցեալ իրիկուն Թոքիոյ մեկնած է Չինաստան երթալու համար։ Ճշտելը Նանքին կառավարութեան յանկարծակի հրաւէրը վրայ մեկնած է,

Մոսկուայի օտար դեսպանութիւններէն մէկը

Մոսկուա 25.— Աժանս Թաս կը ծանուցանէ թէ տեղւոյն Խմբագրութիւնը յաջողեցաւ եռ կանչել տալ Մոսկուայի օտար դեսպանութեան մը պատասխանատուներէն մէկը, որ փարած էր կատարել սովիէթական պատասխան մը, զայն գրգռելով որ մանրամասն կատարէ Մոսկուայի հարաւնական դեսպանը դէմ, Իրան-հարաւ պատերազմը յառաջ բերելու համար։

Հատուցում. յառաջիկայ խորհրդաժողովը

Լոնտոն, 24.— «Տէյլի Թելեկրաֆ» կը կարծէ գրեթէ թէ հատուցումներու խորհրդաժողովը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Յունվար 15ին Լանէի կամ Լոզանի մէջ։ Անգլիական պատուիրակութեան գլուխը պիտի գտնուի արտաքին գործոց նախարար Սըր Ճոն Սիմոն եւ գանձային նախարար Մ. Նէվիլ Չէմպրլէյն։

Մանչուրիոյ մարգագործումը

Թոքիո.— Մանչուրիայէն կը ծանուցանեն թէ երեք օրէ ի վեր յելուզակներուն դէմ ձեռնարկուած արշաւանքը աւարտած ըլլալով հարաւնական զորքերուն մեծ մասը նորէն Մանչուրիոյ հարաւային երկաթուղեաց շրջանակը վերադարձաւ։ Հետեւաբար Շէն Շաւն գրաւելու վտանգը նիւակուներմա հեռացած է։

Նանքին.— Ուաշինկթընի չինական նախկին դեսպան Մ. Վիլ Չինաստանի արտաքին գործոց նախարար եղաւ։

Թոքիո.- Իշխան Գանին նաբոնական սպայութիւնն պես անուանուեցաւ։ Այս երկրորդ անգամն է որ այդ կարեւոր պատասխանատու գլուխ կը կանչուի կայսերական ընտանիքի պատկանող մէկը։

Հուվերի մորատորիումին վաւերացումը

Իտնան.— Արժեթուղթերու հրապարակը առնտարակ հանդարտ է։ Ուաշինկթընէն եկած այն լուրը թէ մորատորիումին օրինագիծը 12 դէմ 69 ձայնով վաւերացուած է, պատճառ եղաւ որ կառավարական արժեթուղթերը բարձրանան։ Սթերլինի արժէքը բարելաւուեցաւ։

Եմէնի եւ Հինազի միջեւ

Լոնտոն.— Հինազի դեսպանը կը ծանուցանէ թէ Ապու արիշին մէջ բարեկամական և երկուստեք յանցաւորները յանձնելու դաշնագիր մը տարուած է Նէճտի և Եմէնի միջև։ այդ դաշնագիրը ներկայիս յանձնուած է երկու կառավարութեանց հաւանութեան։

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՆԵՐԳԱՂԹՈՂՆԵՐՈՒՆ

Այն խղճացիները որ Հ.Օ.Կ.ի միջոցաւ Հայաստան ներգաղթի համար առանձնացուած են, եւ իրենց առանձնագրութեան ստացագիրներուն թիւը 1–320 է. թող հանին երկուական լուսանկարներով ներկայանալ Հ.Օ.Կ.ի ակումբը, Նոր Մարաշ Հայ Կաթոլիկներու եկեղեցիին հիւս դիմացը երկրորդ յարկը։

4 Յունվար 1932 Կիրակի կէսօրէ առաջ ժամը 9—12 եւ 2—5 անոնք որ վերոյիշեալ ժամանակին չի ներկայանան՝ առաջին կարգանով հայաստան մեկնելու առիթէն կը զրկուին։

Հ.Օ.Կ.ի Պէյրութի Մասնաճիւղի
ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ (ԿՆԻՐ)

Մեր Բոլոր Բաժանորդներուն եւ Հաստավաճառներուն

«Լիբանան»ի բոլոր հաշիւները կը փակուին յառաջիկա Դեկտեմբերին։ Գալիք նոր տարուան համար հինէն ո՛չ մէկ հաշիւ կարելի է անցնել։

Ուստի, կը խնդրենք մեր յարգոյ բաժանորդներէն եւ հաստավաճառներէն որ իրենց հաշիւները մեզի փութացնեն մինչեւ Դեկտեմբերի վերջը։

Այն քաղաքներուն մէջ, ուր մեր գործակալները ստացագիր կը մերկայացնեն, գումարէ վճարել անոնց։

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ ՆՕԹԵՐ

ՆՈՐ ԶԱՐԹՈՒՑԻՉ ԺԱՄԱՑՈՅՑ ՄԸ

Հուիսերիացի ժամագործ մը հնարած է նոր զարթուցիչ ժամացոյց մը, որ ցարդ գոյութիւն ունեցողներուն մէջ ամէնէն կատարելագործուածն է։ Ժամացոյցը, թելով մը կապուած է էլեկտրական Ռամինէթոյի մը, որուն վրայ կը գտնուի ջուրով լեցուն աման մը և ուրիշ աման մը՝ լեցուած է թէյով ու կաթով։ Առաւօտեան ժամը 6ին արթննալ ուզողը, որինակի համար, կը լրէ և մասնաւոր սլաքը կը կեցնէ ժամը 5.30ին վրայ։ Զարթուցիչ ժամացոյցը, սովորական երկրորդ սլաքի մը միջոցաւ ձեզ կ'արթընցնէ ժամը 6ին. Բայց ատկէ առաջ, ժամը 5 30ին, մասնաւոր սլաքը վառած կ'ելլայ արդէն էլեկտրական Ռամինէթոն, որուն ջերմութիւնը այնպէս մը կարգադրուած է որ 40 վայրկեանէն կ'եռացնէ ու կը պատրաստէ ձեր ջուրն ու թէյը։ Եւ դուք որ ժամը 6ին կ'արթննաք, 10 վայրկեան ունիք հագուելու ու նախաճաշ ընելու համար, առանց սպասելու։

ՀՐԷՇ ՄԸ ԿԸ ՄՆԻ

Զակլաղրի սատրը բնակող յղի կին մը աղաբորքի սարսափելի ցաւերէ բռնուելով, իր որովայնը յանկարծ սովորականէն աւելի խոշորութիւն մը սառնալ սկսաւ։ Զնայած որ աղաբորքի օրերը հասած էրն, բայց կնոջ վրայինը բնական չէլլալով, ծնողքը սարսափեցաւ բժիշկ մը կանչել։

Ան նախ կատարեալ փոքրիկ էակ մը ծնաւ, որ սակայն սառած էր մօրը արգանդին մէջ։ Բժիշկը վարմացաւ, հաստատելով որ ան հազիւ երկու ամսուան էր մեռած ատեն և պէտք չէր որ այնքան երկար ատեն արգանդին մէջ մնար։ Բայց մայրը քանի ատեն դիտեց որ ան որովայնին մէջ ուրիշ մըն ալ ունէր։ Կրնը հիւանդանոց փոխադրուելով այս անգամ հրէշ մը ծընաւ, որ պարզապէս տձև ոտքերով կարմիր մսակոյտ մըն էր։

Այդ հրէշն էր որ ինը ամսուան յղութենէ մը ետք պիտի ծնէր։

ՓՈԽԱԴԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Հինգ Փրանսացի երաժիշտներ, որոնք պիտի նուագէին անգլիական երաժշտական ընկերութեան մը կողմէ տրուած նուագահանդէսին մէջ, արգիլուեցան Լոնտոնի առջև շոգենաւէն դուրս ելլել։ Հասնելու ըրենց թէ անգլիական կառավարութեան որոշումով անգլիացի երաժիշտները միայն արտօնուած են նուագել հանրային նուագահանդէսներու մէջ։ Իսկապէս այս արգելքը անակընկալ մը չի կրնար ըլլալ Փրանսացիներուն, որ մրևնոյն մրջոցները կուզեն իրգործ դնել օտարներուն դէմ առնասարակ։

ԳԵՂԱՐՒԵՍՏԱԿԱՆ ԳԱՆՁԵՐ

Տիթրոյթի գեղարուեստից կառուցին տնօրէնը կը յայտարարէ թէ Ամերիկայի մէջ միայն գտած է 175 նկար, Հոլանտացի աշխարհահռչակ նկարիչ Ռեմպրանդի հեղինակութեան հարազատ նկարներ, որոնք 50 միլիոն տոլարի արժէք կը ներկայացնեն։

ՍՈՒՐՃԻ ՏԵՂ ԿԱՔ ԵՒ ԹԱՆ

Իզմիրի երեսփոխան Խալիլ պէյ առաջարկած է կարգ մը ապրանքներու ներածումը արգիլել։ Ինչպէս սուրճ, քաքաօ, թէյ, կարմիր և սև պղպեղ, գարանֆիլ, զաֆրան, ատաղձ և ն. Խալիլ պէյ ըսած է.— Առտու իրկուն մէյմէկ գաւաթ սուրճ և թէյ խմելուհամար, չեմ երևակայեր հայրենակից մը, որ յոժարի տարին 8 միլիոն ոսկի դուրս հանել երկրէն։ Նկատի առնուելու է մանաւանդ որ այս դրամին հարիւրին ինը՝ ներուն կուտանք այն երկիրներուն որոնք մեզմէ բնաւ ապրանք չեն գներ։ Սուրճի տեղ կաթ և «այրան» կրնանք խմել։

ՀԱՅ ՊԱՐՈՒՀԻՆ ԴԱՏԸ ՇԱՀԱԾ

Բարիզի Ս. դատարանը իր վճիռը արձակեց այն հետաքրքրական դատին համար զոր Պոլսեցի հայ պարուհի Տօլի Տիրուհի բացած էր իր թատերապետին դէմ։ Ինչպէս յայտնի է, թատերապետը անիրաւօրէն ամբաստանած էր հայ պարուհին, ըսելով թէ սեւամորթ հռչակաւոր պարուհի Ժոզէֆին Պէյքերի (որուն կը նմանի) դերը չէր կրնար յաջողապէս կատարել։ Դատախազուհիին փաստաբանը՝ Պ. Սթամպուլեանի պաշտպանողականէն յետոյ դատարանը որոշեց որ 14,000 ֆրանքի ինսաի հատուցում ըլլայ Տօլի Տիրուհիի, և պէտք չտեսաւ որ երկու դերասանուհիներուն բլասթիքը, պարը և երգերը իրարու հետ բաղդատուին։

ԱՆԹԵԼԻ ԵՐԳԻՉՆԵՐՈՒՆ ԱՌԱՋԻՆԸ ՀԱՅ Է

Բարիզեան թերթ մը կը գրէ թէ մօտ օրէն գերմանական ու աւստրիական անթելի կայաններու մէջ պիտի արուի ներկայացում մը Նիւեորքի Մէթրօփոլիթէն Օփերայի կողմէ։ Այս ներկայացման կը մասնակցին աշխարհի վրայ բոլոր ծանօթ ամենամեծ երգիչները։ Այդ երգիչներուն մէջ յայտնութիւն մըն է «Եգիպտացի թէնոր» Արմէն Թօգաթեան, որ ծանօթ է ձայնագրի սիրահարներուն։

Ներկայիս Նէյլընը Պրօքէսթինկ Բօրփորեյշընի տնօրէններուն համաձայն, Թօգաթեանի ձայնը բոլոր ռատիոյի մէջ երգիչներուն ամէնէ առնուշ ձայնն է։ Թօգաթեան պայմանուորուած է Նիշընը Պրօքէսթինկ Բօրփորեյշընի հետ, և կը յուսացուի որ Մէթրոփոլիթէն Օփերայի իր մասնակցութեամբ աւելի ևս մեծ յաջողութեան դուռը բացի իրեն։

Սակարան-Պէյրութ

30 Դեկտեմբեր 1931

Եգիպտ. Թուղթ Ոսկի	445
Անգլիական »	435
Պաղեստինեան »	445
Թրքական »	61
Ամերիկեան Ֆոլար	127
Իտալական Լիր (100)	660.—
Ցունական Տրախմի (100)	160.—
Պանք Օթթոման	130.—
Անգլիական Ոսկի Հնչ.	603.—
Օսմանեան »	548 —
Ֆրանսական »	478.—
Մէճիտ Ասիաթ	30

ՈՍԿԵՐԻՉ

ՊԱԼԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

Սուգ Բա՛ղ, Հաճի-Ոսկերիչներու շուկան

Ամենաընտիր գործ, Ներքաճաշակ, անխարդախ՝ ՊԱՏՐԱՍՏԻ կամ ԱՊՐԱՆՔ՝ կրնաք գտնել ամէն քսակի մատչելի գիներով։

Գնումներդ ընելէ առաջ անպամ մը հանդիպեցէք՝

ՊԱԼԵԱՆ ԵՂԲԱՐՆԵՐՈՒՆ

Յայտնի Դերձակուհի

Ամէն կարգի կարի ու ձևի համար, որուան վերջին նորաձեւութիւններուն համաձայն։ Մատչելի ամէն մասամբ։

Դիմեցէք՝

ՕՐԴ. ՄԱՐԻ ՔԷՇԻՇԵԱՆԻ

Գրութեան Քեռց Դպրոցին մօտ (Ecole des Soeurs de charité)։

Հավուզ—Սա՛ռքի

Նորաձեւիչ

ՏԻԿ. ԱՐՄԵՆՈՒՀԻ ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ

ԿԸ ԿԱՐԻ, ԿԸ ՁԵՒԷ

ԵՒ ԿԸ ՍՈՎՐԵՑՆԷ

Ամենավերջին նորաձեւութեամբ

Պայմանները խիստ մատչելի

Դիմել Բիւ Ֆախրէտտին, թիւ 1117

Նոր Նամակատան Դիմաց

ԺՈՂՈՎՐԴ. ՆԵՐԿԱՐԱՏՈՒՆ

ԵՂԻԱ ՄՈԼՈԵԱՆ

Նահրբ ճամբուն վրայ, թրամվայի ընկերութենէն մէկ ըստասիոն վար, ժողովրդային գեղարանի նիստ դիմաց։

Կը մաքրէ ամէն տեսակ կերպասի վրայ եղած ալտերը, բիծերը աննշմարելի կերպով։

Կը ներկէ ամէն գոյնի վրայ անգունատելիօրէն։

Կը նորոգէ, կարգուկէ ամէն տեսակի լաթերէն։

Հայաստանը սիրողներուն աչքը լոյս

ՍԻՆԷՄԱ ՔՐԻՍԹԱԼ

(Պուրճ, Ոսկերիչներու շուկային կից)

ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏԻ ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿՈՂՄԷ

Շարժապատկերով կը ներկայացուի

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՐԱՒԱՏ ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐԸ ԳԻՒՂԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԸ. Ս. ԾՆՈՒՆԴԸ

(հայերէն տառերով)

Զանազան տեսարաններ եւ հեռադիր զաւեշ մը

29 ԴԵԿՏ. 1931 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՐԵՆՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 8,30 ԻՆ

Օթեակ՝ 250, Աթոռ՝ Ա. կարգ 40, Բ. կարգ 25 Ս. Դ.

Տոմսակներու համար դիմել՝ Զավկավաթճեան եղբարց, Ֆուտ Լայտ։ Զաշիճեան եւ Նաճարեան գրատուն, Անդրանիկ։

ԱՉՔԸ ԼՈՅՍ

ՊԱՍՏԸՐՄԱ ԾԱԽՈՂՆԵՐՈՒՆ

ԵՒ ՍԻՐՈՂՆԵՐՈՒՆ

Բնիկ կեսարացի, պաստրմա պատրաստելու մէջ ՄԱՀԻՐ, ամէն կողմ ծանօթ

ԹՕՓՈՒՃԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐ-Ը

Պէյրութ, ԽԱՆ—ՍԷՏԹԻ, թիւ 14

Կը պատրաստեն ամենաընտիր տեսակի պաստրմա և կը ծախեն մեծածանակ գնողներու համար 18 Նոյ. 931-էն սկսեալ օրգան միայն 70 ղրշ. սկն.էն։

Կ'ստանձնեն յանձնարարութիւններ՝ ամէն կողմերէ.

ՕԳՏ ՈՒԵՑԷՔ ԱՌԻԹԷՆ

ՀՈՂ ԳՆՈՂՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Այն ամէն հոգ գնել ուզող դալիթական հայ, որ կուզէ տունի մը տէր ըլլալ ՌԸՄԻԷՅ-ԱՐԱՖԻԷ թաղին մէջ, մեծ Պուլվարի և հայոց Սուրբ Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջև գտնուող հողերուն վրայ, կրնայ դիմել Տ. ԽԱՒԻԼ ՊԱՏԱՎԻի գրասենեակը Նաւահանգստի մօտ։

ՀԵՏԵՒԵԱԼ ԴԻՒՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՊԻՏԻ ՏՐՈՒԻՆ

1.— Հող գնողին պիտի արուի 2-3 տարի պայմանաժամ, մասնավաճառներու բաժնուած։

2 — 50 Ոսկի. ոսկի արժողութեամբ չիմէնթօ և երկաթ պիտի արուի չէնք չինողներուն, և արժէքը ամսական 2 ոսկի. ոսկիէն պիտի գանձուի առանց տոկոսի։

ՌԱՖԱԷԼ ՊԱՏԱՎԻ

ԿՍՏԱՆՁՆԵՄ

1. Մասնաւոր դասեր.— Հայերէն, Մաթեմատիքայ նիւղեր, նաև տարագիտական գծագրութիւն եւայլն.
2. Թուաբանութիւն խմբագրել կամ ուղղել.
3. Թարգմանութիւններ ռուսերէն, ֆրանս. եւ թրք. լեզուներէ.
4. Երգեցու թարգմանութիւն ըստ նոտագրի.
5. Դրական եւ գրքագրական խարդախագործութիւններ.
6. Տպագրական գործերու օժանդակութիւն.
7. Թերթերու աշխատակցութիւն.

ԿԱՆԽԱՎՃԱՐԸ ՏՅ ՄՐՐ. ՂՐԾ. ԱՌՀԱԾԻԻ

Էնիրգիրը, Հայոց Եկեղեցիի մօտ պազասարի վրա

Կարմիր Կամրջէ Տանրքա Տանը։

ԳՐԱՒՈՐ ԴԻՄՈՒՄՆԵՐ Սա Հասցէին.—

B.P. 245, BEYROUTH

Խ. Պ. ՔԱՐՏԱԾ

ԲԷԲԹՕԿԼՕՊԻՆ ՕԾԱՐԱԿԸ -- ELIXIN PEPTOGLOBIN

Կը գերազանցէ Մորիւի ձկան իւղի բոլոր յատկութիւնները։ Անոնք, որոնք համին համար դեղ չեն կընար գործածել, կրնան ԲԷԲԹՕԿԼՕՊԻՆը առնել պարզ օշարակի մը համով։ Երկու տարեկանէն վեր ամէն տարիքի մարդ կրնայ գործածել։

Ամենատկար ստամոքսներու համար ոչ միայն մարսողական է, այլ և ուժավիգնող։ Կը դարմանէ անարիւնութիւնը և ջղային տկարութիւնները։ Ցընդի և անարիւն կիները կրնան գործածել մինչև վերջը, առանց վընասուելու. բնական ուժ կուտայ մարդ և զաւկին հաւասարապէս։ Ծննդաբերութենէն յետոյ կաթը կը շատցուցնէ։

Մալարիքներուն (տալախ) Լիարդներուն ցամքած արիւնները կը վերանորոգէ։ Բոլոր հիւանդութիւններէ ապաքինողներուն ուժն ու կորովը, քիչ ժամանակէն կը վերականգնէ։

Օրիորդներուն դաշտանի խանգարումը կը կանոնաւորէ. ինչպէս նաև դէմքին գոյնը կը բնականացնէ։ Երեսի վրայի դեղին ու սև բիծերը կը մաքրէ։

Մի՛ վատնէք ձեր դրամը, դուրսէն զանազան տեսակի քրէմներ գործածելով, որոնք դէմքին բնականութիւնը կը խորտակեն. գործածեցէ՛ք միայն ստամոքսէն առնուող դեղեր, որոնք կուժովցնեն ամէն տեսակի տկարութիւն։

ԲԷԲԹՕԿԼՕՊԻՆԻ ՕՇԱՐԱԿԸ մեծապէս գնահատուած է Պոլսոյ բոլոր բժիշկներէն, ինչպէս նաև Լիբանանի ու Սիւրիոյ առողջապահական մարմիններէն։

ԳԼԽԱՒՈՐ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆԵՐՆ ԵՆ.— Պէյրութ-Պալիարիս՝ Խաղաղութեան դեղարանը։ Թրիփոլի՝ դեղարան Ռամիզ Լութֆի։ Հալէպ՝ դեղարան Թիւրքմէնի։ Շամ՝ դեղարան Ճէմիլ Քհալ։ Ալէքսանդրէթ՝ դեղարան Վ. Փափազեան։ Լաթաքիա՝ դեղարան Լիբանան։ Եւ Սիւրիոյ ու Լիբանանի բոլոր դեղարանները։

ԵՐԹԵԻԵԿ

ՆԱՒԱՑԻՆ

ՆԱՒԵՐ	ԿԸ ՀԱՍՆԻՆ		ԿԸ ՄԵԿՆԻՆ	
Մարիէթ Փաշա.—	1	Դեկտեմբեր	3	Դեկ.
Լամարթին.—	8	»	9	»
Շանքօլիօն.—	15	»	17	»
Լոթիւս.—	21	»	23	»
Փրովիտանս.—	21	»	23	»
Մարիէթ Փաշա.—	29	»	31	»
Անքոր.—	5	Յունվար	6	Յուն.
Շամբոլիօն.—	12	»	14	»
Կոթիէ.—	19	»	20	»

ԵՐԿԱԹՈՒՂԱՅԻՆ

	կը հասնի	կը մեկնի
Պէյրութ.—	7.07-13.15-22.09	7.08-13.16-22.11
Զահլէ.—	10.30-16.10- 2.58	10.33-16.13- 3.08
Բայադ.—	10.50-16.30- 3.28	11.15-16.42- 3.33
Դամասկոս.—	14.30-19.37- 7.	14.45-19.52- 7.13
Պաալպէք.—	11.49-15.26-	11.52-15.29
Հոմս.—	12.25-14.02	12.50-14.15
Համա.—	15.20-15.29	15.28-15.37
Թրիփոլի.—	17.25	8.50
Հալէպ.—	18.40 (19.01)	7.40

ՏՊԱՐԱՆ ԼԻԲԱՆԱՆ

ՍԵՓԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՎ

ՀԱՅԵՐԷՆ — ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ — ԱՐԱԲԵՐԷՆ ՆՈՐ ԵՒ ՀՆՈՒ ՏԱՌԵՐՈՎ

Տպագրական ամէն տեսակ գործ

Հրատարակութիւններ, Աւանդական Թուղթեր – Տետրակներ, Դեղարանի վերաբերեալ Տոմարներ – Յուշագիրներ (Étiquettes) Յայտարարութիւններ, Տոմար, Հրաւիրագիրներ եւայլն, եւայլն։

ԳՈՐԾԱԾԱԿԱՆ ՊԱՏՇԱՐԿՆԵՐ

Դասագիրքեր, Տետրակներ, Քարտեր, վիճակագիրներ եւայլն։

ՏՈՒՓԵՐ

Կը պատրաստուին ամէն տեսակ տուփեր

ԳՕՇԻԿԻ, ԳԼՊԱՔԻԿԻ, ՀԱՄԱՅԵՑԻԱՆ եկն

Կատարեալ ապակիներով ամէն տեղերէ

Մաքրութիւն, Ճաշակ, Ճշտապահութիւն, եւ Ժամանակի գիմ,

Իրմով «ԼԻԲԱՆԱՆ»ը դարձեր

Գործածեցէք

Եգիպտական Եղբարց Առողջապահական, խնամքով պատրաստուած և դիւրագնի սիկարէթները, որոնք օժտուած են անմրցելի առաւելութիւններով։ Դամասկոսի միակ Հայկական Սիգարէթի Գործարանը կատարելապէս գոհացնում կաւատայ ծխասէրներու պահանջին։

Դիմեցէք՝ ԵԱԿՈՒՊՅԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՀԷՐԹ-ԷԼ-ՋԷՅՆ թիւ 2 Դամաս